

Ministerie van Defensie

Jaarlijkse Voortgangsrapportage Overige Missiebijdragen mei 2025 tot en met april 2026

Datum: 20 mei 2026

Afkortingen

ATMIS	African Union Transition Mission in Somalia
AU	African Union
BIV	Budget Internationale Veiligheid
CAOC	Combined Air Operations Centre
CIMIC	Civil Military Cooperation
CMF	Combined Maritime Forces (Bahrein)
CSG	Carrier Strike Group
ECC	Enforcement Coordination Cell
ECID	Expertisecentrum Identiteitsfraude en Documenten
eFP	Early Forward Presence
EUFOR Althea	European Union Force in Bosnia and Herzegovina
EULEX	European Union Rule of Law (Kosovo)
EUNAVFOR	European Union Naval Force
EUPOL COPPS	EU Police Coordinating Office for Palestinian Police Support
EU SDI GoG	European Union Security and Defence Initiative in support of West African Countries of the Gulf of Guinea
FC	Force Command
GPOI	Global Peace Operations Initiative
IDF	Israel Defense Forces
IMINT	Imagery Intelligence
ISIS	Islamitische Staat in Irak en Syrië
JOCAT	Joint Command Advisory Team North Iraq
JVOM	Jaarlijkse Voortgangsrapportage Overige Missiebijdragen
KFOR	Kosovo Force
LAF	Lebanese Armed Forces
LCF	Luchtverdedigings- en Commandofregat
MPKI	Military Peacekeeping Intelligence
MSCHOA	Maritime Security Center Horn of Africa
MSCIO	Maritime Security Center Indian Ocean
NAVO	Noord Atlantische Verdragsorganisatie (ook: NATO)
NFM	NATO Force Model
NMI	NATO Mission Iraq
OHQ	Operational Headquarter
OIR	Operation Inherent Resolve
ONSA	Office of the National Security Advisor Iraq
OPKI	Open-Source Peacekeeping Intelligence
OP SETWISE	Operation SETWISE
OSC	Office of the Security Coordinator
POLAD	Political Advisor
PSMX	Pacific Security Maritime Exchange
SASE	Safe and secure environment
SDF	Syrian Democratic Forces
SOF	Special Operations Forces
SOLE	Special Operations Liaison Element
SSR	Security Sector Reform
UAV	Unmanned Aerial Vehicles
UNC	United Nations Command (Zuid-Korea)
UNDOF	United Nations Disengagement Observer Force
UNIFIL	United Nations Interim Force in Lebanon
UNMPKI	United Nations Military Peacekeeping Intelligence
UNTSO	United Nations Truce Supervision Organization

USCENTCOM	United States Central Command (Tampa)
VN	Verenigde Naties (ook: UN)
VNVR	Verenigde Naties Veiligheidsraad
VPD	Vessel Protection Detachment
WFP	World Food Programme

Inhoud

1. Inleiding	5
2. Expeditionaire inzet van Nederlandse militairen, civiele experts en politiefunctionarissen	6
2.1. Inzet en samenhang	6
2.2. Europa	7
2.2.1. KFOR	7
2.3. Midden-Oosten	8
2.3.1. UNIFIL (Libanon)	8
2.3.2. UNTSO (Israël, Libanon, de Golan en Egypte)	9
2.3.3. OSC (Israël en de Palestijnse gebieden)	10
2.3.4. NMI (Irak)	11
2.3.5. OIR	13
2.3.6. Midden-Oosten maritiem	14
2.3.8. EUNAVFOR ASPIDES	15
2.4. Afrika	16
2.4.1. Sahel en West-Afrikaanse kuststaten	16
2.4.2. GPOI	16
2.4.3. EU SDI GOG	16
2.4.4. EUNAVFOR ATALANTA (Somalië)	17
2.5. Overige inzet	18
2.6. Early Forward Presence Nederlandse SOF	18
2.7. Vessel Protection Detachments (Oostkust Afrika)	19
2.8. Internationale hoofdkwartieren	19
3. Slotbeschouwing	20
Bijlage 1 Rechtsbasis, mandaten en nationale kaders	22

1. Inleiding

Uw Kamer ontvangt jaarlijks op de derde woensdag in mei een 'Jaarlijkse voortgangsrapportage overige missiebijdragen' (JVOM). De JVOM behandelt de inzet van militairen en, mits actief in dezelfde missie, van civiele experts en/of politiefunctionarissen per regio. De voorliggende rapportage gaat in op de voortgang van en de Nederlandse bijdrage aan die internationale inspanningen van mei 2025 tot en april 2026. Voor zover mogelijk wordt beschreven in welke mate de inzet van Nederlandse militaire eenheden, individuele militairen, civiele experts en politiefunctionarissen heeft bijgedragen aan de realisatie van de missie- c.q. operatiedoelstellingen. In verschillende brieven (referenties) zijn aan uw Kamer de personele kaders voor de missies die vallen binnen deze voortgangsrapportage gemeld. Binnen de rapportage periode is niet afgeweken van deze kaders.

De Nederlandse deelname aan louter civiele missies wordt niet in deze voortgangsrapportage behandeld. Verantwoording over deze inzet is opgenomen in de reguliere verantwoordingslijn van de ministers van Buitenlandse Zaken en van Justitie en Veiligheid.

Over de artikel 100-missiebijdragen van Nederland ten behoeve van EUFOR Althea en de Nederlandse inzet aan de NAVO-oostflank ontvangt uw Kamer gelijktijdig separate voortgangsrapportages. De artikel 100-bijdragen aan de NAVO missie in Irak (NMI), die afliep in de huidige rapportageperiode, en de art 100-inzet in het oosten van de Middellandse Zee worden meegenomen in deze voortgangsrapportage.

In bijlage 1 van deze voortgangsrapportage zijn de rechtsbases, mandaten en nationale kaders voor de verschillende Nederlandse bijdragen aan missies en operaties opgenomen.¹ Hierin is ook de inzet aan de NAVO-oostflank en de Nederlandse bijdrage aan EUFOR Althea opgenomen. Hiermee geeft het kabinet gehoor aan de wens van uw Kamer een overzicht van het totaal aantal uitgezonden militairen in de rapportageperiode te ontvangen.

De financiële verantwoording van inzet is opgenomen in het jaarverslag van Defensie. Informatie over de ontwikkelingen in de veiligheidssituatie in de verschillende regio's zijn opgenomen in het jaarverslag van de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst. De verantwoording van de Nederlandse Militaire Gezondheidszorg tijdens inzet is opgenomen in het jaarverslag van de Inspectie Militaire Gezondheidszorg. De Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht behandelt de inzet van Nederlandse militairen ook in zijn jaarverslag. In de Stand van Defensie wordt ingegaan op de consequenties van inzet op de inzetbaarheidsdoelen van de krijgsmacht.

¹ De door het kabinet gestelde kaders voor de bijdrage: aard, omvang en duur van de deelname aan de missie of operatie en (als van toepassing) welke nationale 'caveats' gelden bij de uitvoering van het mandaat van de missie.

2. Expeditionaire inzet van Nederlandse militairen, civiele experts en politiefunctionarissen

2.1. Inzet en samenhang

De internationale ontwikkelingen volgden elkaar de afgelopen tijd in hoog tempo op. Ruim vier jaar sinds de start van de Russische agressieoorlog tegen Oekraïne is er nog altijd geen zicht op een staakt-het-vuren. Het recente ontketende conflict tussen Iran enerzijds en Israël en de Verenigde Staten (VS) anderzijds zorgt voor veel onrust in het gehele Midden-Oosten. Daar komt bij dat de instabiliteit in West-Afrika, de Sahel en de Hoorn van Afrika aanhoudt. Dit betekent dat de stabiliteit in de regio rond Europa onder druk staat.

Zoals geformuleerd in het Regeerakkoord 'Aan de slag, Bouwen aan een beter Nederland' (kenmerk 202600515, d.d. 30 januari 2026) wil dit kabinet een realistisch buitenlandbeleid voeren, waarin de Nederlandse en Europese belangen leidend zijn. De NAVO blijft de hoeksteen van onze collectieve verdediging en tegelijkertijd is ook een sterke geopolitieke Europese Unie instrumenteel voor onze veiligheid en welvaart. Dit kabinet acht het van belang dat Nederland de internationale rechtsorde verdedigt en waar mogelijk actief bevordert. Dit gebeurt onder andere via Nederlandse deelname aan internationale missies buiten het NAVO- en EU-grondgebied, als ook via diplomatieke inspanningen en ontwikkelingssamenwerking. Het kabinet streeft in dit kader naar samenhang tussen deelname aan dergelijke missies en complementaire inzet van (andere) militaire, diplomatieke en ontwikkelingsinstrumenten ter versterking van veiligheid en stabiliteit in de landen in deze brief.

De missiebijdragen in de rapportageperiode werden vormgegeven op basis van de Kamerbrief over internationale inzet van Nederlandse militairen civiele experts en politiefunctionarissen 2025 - 2028 (Kamerstuk 29521, nr. 493, d.d. XX). Die brief benadrukte het belang invulling te blijven geven aan internationale missies buiten het NAVO-verdragsgebied en EU-grondgebied, omdat ook conflicten en oorlogen elders onze veiligheid en welvaart en die van bondgenoten kunnen bedreigen. Daarnaast is het belangrijk te benadrukken dat inzet van de Nederlandse Krijgsmacht steeds vaker binnen de grenzen van het Koninkrijk der Nederlanden plaatsvindt. Gezien de gelimiteerde capaciteit van de krijgsmacht en de druk op het verdedigen van het bondgenootschappelijk grondgebied, is ervoor gekozen dat Nederlandse inzet aan missies en operaties vooraleerst moeten bijdragen aan de Nederlandse veiligheidsbelangen. Tevens is gekozen voor minder grootschalige en langdurige inzet ver weg.

Nederland heeft daarmee ook in de afgelopen rapportageperiode een waardevol aandeel geleverd aan internationale missies en operaties, in NAVO-, EU- en VN-verband, alsmede in ad-hoc coalities. De aanwezigheid van een missie en daarmee de internationale presentie, levert veelal een belangrijke bijdrage aan de regionale veiligheid en stabiliteit. Dit kan ook een positieve impact hebben op de interne veiligheid van Europa en Nederland. Door hoogwaardige personele deelname levert Nederland een bijdrage aan het behalen van de missiedoelstellingen, en levert de in omvang bescheiden inzet een concrete bijdrage aan het beschermen van Nederlandse belangen: het veilig houden van Nederland en Europa, ook via de bestrijding van grensoverschrijdende criminaliteit, de bescherming van economische belangen en het tegengaan van irreguliere migratie. Ook dragen de Nederlandse bijdragen bij aan een betere informatiepositie en het bevorderen

van internationale samenwerking. Met deze inzet neemt Nederland zijn verantwoordelijkheid om naar vermogen bij te dragen.

De context waarbinnen missies en operaties plaatsvinden is altijd complex en weerbarstig. Resultaten van inzet zijn sterk afhankelijk van de welwillendheid van regeringen en andere partners ter plaatse en de internationale coalitie waarin we opereren. Nederland kan aan zo'n internationale coalitie (een NAVO-, EU- of VN-missie of een *coalition of the willing*) een waardevolle bijdrage leveren, maar qua omvang is die relatief gezien doorgaans bescheiden.

Deze brief geeft een overzicht van de Nederlandse bijdragen in de periode mei 2025 tot en met april 2026, ingedeeld in regio's. In totaal zijn in deze rapportageperiode 4.126 Nederlandse militairen, civiele experts en politiefunctionarissen ingezet in internationale missies en operaties.²

2.2. Europa

Rationale en samenhang Nederlandse bijdrage

Gegeven de geografische nabijheid hebben Nederland en de EU er direct belang bij om instabiliteit aan de grenzen van de EU te voorkomen dan wel te beperken. De stabiliteit in de Westelijke Balkan staat nog altijd onder druk. Het belang van stabiliteit in deze regio is met de Russische oorlog in Oekraïne alleen maar toegenomen. Stabiliteit is tevens noodzakelijk effectief te kunnen reageren op georganiseerde criminaliteit en een fenomeen als asiel en migratie. Onderstaande paragrafen gaan in op de militaire bijdrage aan de NAVO-missie in Kosovo (KFOR). De Voortgangsrapportage EUFOR Althea die gelijktijdig met deze brief aan uw Kamer wordt aangeboden, gaat nader in op de bredere Nederlandse veiligheidsbelangen en inzet op de Westelijke Balkan, met name in Bosnië en Herzegovina.

2.2.1. KFOR

Over de missie

De NAVO-missie Kosovo Force (KFOR) is onder VNVR-resolutie 1244 (199) gemandateerd om te zorgen voor een *Safe and Secure Environment* (SASE). Daarnaast waarborgt KFOR de bewegingsvrijheid van de EU *Rule of Law* missie EULEX en andere internationale organisaties. KFOR heeft samen met de Kosovaarse politie en EULEX een belangrijke verantwoordelijkheid voor het waarborgen van de veiligheid in Kosovo.

Voor de missie relevante ontwikkelingen

De rapportageperiode kenmerkte zich door spanningen in aanloop naar lokale verkiezingen in Kosovo in oktober 2025. Premier Kurti voerde een aantal maatregelen door dat tot spanningen en onvrede leidde onder de Servisch-Kosovaarse minderheid zoals de sluiting van Servisch-geleide parallelle instituties in Noord Kosovo en de bouw van twee bruggen op gevoelige locaties in Mitrovica. Dit had ook een ondermijnend effect op de geloofwaardigheid van KFOR's rol, gezien de permanente stationering op een reeds bestaande brug in de stad. Desalniettemin vonden er rondom de lokale verkiezingen geen veiligheidsincidenten plaats, in tegenstelling tot die van 2023. De voortdurende politieke impasse in Kosovo om een nationale regeringscoalitie te vormen, en grootschalige protesten in buurland Servië, hebben mogelijk een de-escalerend effect gehad op de veiligheidssituatie in Noord-Kosovo. Tegelijkertijd hebben binnenlandspolitieke

² Het behelst hier de missies en operaties uit deze rapportage alsmede de artikel 100-operaties; civiele missies zijn niet meegenomen.

ontwikkelingen in beide landen tot weinig politieke wil geleid om de door de EU-geleide dialoog voor de normalisering van relaties te hervatten, wat essentieel is voor de Europese toekomst van beide landen.

Militaire bijdrage

Nederland leverde van april 2025 tot en met april 2026 een analist aan KFOR. De analist maakte onderdeel uit van een inlichtingeneenheid die gezamenlijk door de BENELUX aan KFOR ter beschikking was gesteld. Deze eenheid had als taak het vergroten van de *situational awareness* en de informatiepositie van zowel het Joint Operations Centre als de eenheden op de grond, en droeg daarmee bij aan stabiliteit in Kosovo. De Commandant van KFOR heeft in bilaterale gesprekken met Nederland zijn waardering geuit voor het leveren van een dergelijke niche-capaciteit, waarmee KFOR gericht en effectiever militairen heeft kunnen inzetten. De inzet versterkte de Nederlandse informatiepositie binnen de missie en heeft de Nederlandse krijgsmacht tevens mogelijkheden geboden om operationele ervaring op te doen. De bijdrage is recent conform planning beëindigd. Een verlenging van de inzet was niet mogelijk, vanwege alternatieve inzet van de capaciteiten.

2.3. Midden-Oosten

Rationale en samenhang Nederlandse bijdragen

Stabiliteit in het Midden-Oosten is een direct Nederlands belang. De stabiliteit, rechtsorde en humanitaire situatie in de Levant staan ernstig onder druk door zowel interne als externe dreigingen, vooral gelet op de recente ontwikkelingen. (Hernieuwd) oplaaiend geweld, de toestroom en opvang van vluchtelingen en de aanwezigheid van terroristische groepen leggen druk op lokale veiligheidssectoren. Daarnaast oefenen (extra-) regionale actoren zoals de VS en Iran, en China en Rusland in mindere mate, invloed uit op de regio.

Paragraaf 2.3.7-9 gaat nader in op de bredere Nederlandse veiligheidsbelangen en inzet in Irak. De Nederlandse veiligheidsinzet blijft in deze context primair gericht op de-escalatie van spanningen in de regio en het bevorderen van stabiliteit en sluit nauw aan bij de diplomatieke, humanitaire en ontwikkelingsinspanningen van Nederland. Nederland droeg deze rapportageperiode bij aan UNIFIL, UNTSO, OSC, NMI en OIR.

2.3.1. UNIFIL (Libanon)

Over de missie

De *United Nations Interim Force in Lebanon* (UNIFIL) richt zich op het monitoren van vijandelijkheden in het grensgebied tussen Israël en Libanon en het ondersteunen van de inzet van de *Lebanese Armed Forces* (LAF). UNIFIL ondersteunt de LAF bij het herstellen van het gezag in Zuid-Libanon en het voorkomen van de aanwezigheid van ongeautoriseerd personeel en wapens in de zuidelijke grensregio. De VN Veiligheidsraad heeft in augustus 2025 besloten het mandaat van UNIFIL voor een laatste keer te verlengen: tot 31 december 2026. Daarna zal UNIFIL zich binnen een jaar terugtrekken uit Libanon, in nauwe afstemming met de LAF.

Voor de missie relevante ontwikkelingen

De rapportageperiode kenmerkte zich door een gespannen veiligheidssituatie, waardoor UNIFIL in wisselende mate werd belemmerd in het uitvoeren van haar rol van het observeren van schendingen en ondersteunen van de implementatie van VN Veiligheidsraad (VNVR) resolutie 1701. Het conflict tussen Israël en Hezbollah werd voor het grootste deel van de rapportageperiode gekenmerkt door een wankel bestand met veelvuldige schendingen door met name Israël, dat vijf permanente posities op Libanees grondgebied bezet. De LAF zijn de belangrijkste strategische partner van UNIFIL binnen

Libanon en moeten een essentiële rol spelen in de stabilisatie van Zuid-Libanon. Tijdens het bestand richtte de LAF zich op het ontwapenen van Hezbollah in Zuid-Libanon. In maart 2026 laaide het conflict opnieuw op: na aanvallen van Israël op Iran vuurde Hezbollah raketten af op Noord-Israël, waarop Israël reageerde met zware luchtaanvallen en een omvangrijk militair optreden op Libanees grondgebied. Meerdere *peacekeepers* raakten gewond en zes *peacekeepers* sneuvelden door beschietingen en explosies in en nabij UNIFIL-posities.

Militaire bijdrage

Nederland leverde gedurende deze rapportageperiode permanent één militaire genderadviseur aan UNIFIL, waarbij in de periode november 2025 t/m maart 2026 geen genderadviseur aanwezig was. Gezien het belang van UNIFIL voor de implementatie van VNVR-resolutie 1701 heeft het kabinet UNIFIL doorlopend gesteund.

De Nederlandse genderadviseur heeft een adviserende rol op het gebied van i) de inzet van vrouwen binnen de operaties en CIMIC-activiteiten in lijn met VNVR-resolutie 1325 en ii) de wijze van informatievergaring door het toepassen van een genderperspectief. Door dit tweede aspect draagt de Nederlandse bijdrage bij aan het effectiever optreden vanuit een betere informatiepositie door UNIFIL. Vanwege veiligheidsmaatregelen konden activiteiten buiten het hoofdkwartier gedurende de rapportageperiode in wisselende mate doorgang vinden, waardoor de genderadviseur niet altijd al diens taken uit kon voeren.

2.3.2. UNTSO (Israël, Libanon, de Golan en Egypte)

Over de missie

De *United Nations Truce Supervision Organisation* (UNTSO) houdt toezicht op de bestanden tussen Israël en de omringende landen. Daartoe werkt de missie nauw samen met UNIFIL en UNDOF. Het doorlopende VN-mandaat dat dateert uit 1948 stelt de missie in staat de UNTSO-waarnemers flexibel in te zetten in de regio.

Voor de missie relevante ontwikkelingen

De situatie van UNTSO liet zich in de rapportageperiode kenmerken door een gespannen en fragiele veiligheidssituatie. In Libanon bezette Israël gedurende de rapportageperiode vijf permanente posities op Libanees grondgebied, ondanks een wankel bestand tussen Libanon en Israël. In de laatste maanden van de rapportageperiode laaide het conflict tussen Hezbollah en Israël opnieuw op. Na aanvallen van de VS en Israël op Iran vuurde Hezbollah raketten af op Noord-Israël, waarop Israël reageerde met zware luchtaanvallen en een omvangrijk militair optreden op Libanees grondgebied. In Syrië bezetten de Israëlische Defense Forces (IDF) delen van het soevereine Syrische grondgebied op de Golanhoogten, door middel van *forward operating bases*. Dit is een permanente schending van het 1974 *Agreement on Disengagement*-verdrag tussen Israël en Syrië, zoals ook opgenomen in VNVR resolutie 497 (1981).

Militaire bijdrage

Tijdens de rapportageperiode waren circa elf Nederlandse militairen werkzaam als *United Nations Military Observer* of stafofficier binnen de verschillende *Observer Groups* (Tiberias, Damascus, Libanon), het hoofdkwartier in Jeruzalem en het *Liaison Office* in Cairo. De bewegingsruimte van UNTSO en daarmee ook de Nederlandse militairen in de *Observer Groups* werd in de rapportageperiode regelmatig beperkt door veiligheidsoverwegingen en door acties van de IDF. Tijdens de rapportageperiode werden waar mogelijk operationele patrouilles conform planning uitgevoerd en observatieposten volgens routine bemenst. Afhankelijk van de veiligheidssituatie waren de Nederlandse waarnemers in wisselende mate staat hun werkzaamheden uit te voeren. Het conflict

tussen Israël, VS en Iran had grote impact op de veiligheidsomstandigheden rondom de missie. Op de Golanhoogvlakte brachten de waarnemers veel tijd door in bunkers, maar bleven zij hun statische waarnemerstaken uitvoeren vanuit de observatieposten op de Golan. De bereden patrouilles zijn na 11 maart 2025 weer opgestart met extra veiligheidsmaatregelen. In Libanon zijn patrouilles, tot nader orde, gestaakt en er vond (tijdelijke) verhuizing van het personeel van Tyre naar het hoofdkwartier UNIFIL in Naqoura plaats.

2.3.3. OSC (Israël en de Palestijnse gebieden)

Over de missie

De *Office of the Security Coordinator* (OSC) is een door de VS gecoördineerd samenwerkingsverband met deelname van Bulgarije, Canada, Denemarken, Duitsland, Frankrijk, Griekenland, Italië, Nederland, Polen, Turkije en het Verenigd Koninkrijk. De missie is gevestigd in Jeruzalem en Ramallah en richt zich op het professionaliseren van de Palestijnse veiligheidssector, met als doel het bevorderen van een tweestatenoplossing en het bijdragen aan de levensvatbaarheid van een toekomstige Palestijnse staat. Een sterke Palestijnse veiligheidssector komt ook de veiligheid van Israël ten goede. Daarnaast vervult OSC een coördinerende taak tussen de Palestijnse en Israëlische veiligheidsdiensten.

Voor de missie relevante ontwikkelingen

De rapportageperiode werd gekenmerkt door een weerbarstige veiligheidscontext: grote spanningen op de Westelijke Jordaanoever, zeker in het licht van uitbreiding van Israëlische nederzettingen, toenemend kolonistengeweld en Israëlische militaire operaties. De Palestijnse veiligheidssector staat voor grote uitdagingen, waarbij ze haar legitimiteit als veiligheidssector moet bewijzen, terwijl Israëlische maatregelen daar weinig ruimte voor laten. De voortgang in de versterking van de Palestijnse veiligheidssector wordt bemoeilijkt door zowel interne als externe uitdagingen. Intern is sprake van gebrekkig bestuur en toezicht, een tekort aan capaciteit en professionaliteit. De steeds verder gefragmenteerde Westelijke Jordaanoever en (bewegings)restricties opgelegd door Israël gelden als de belangrijkste externe uitdagingen. Als gevolg van de aanvallen van Israël en de Verenigde Staten op Iran heeft OSC zijn werkzaamheden tijdelijk neergelegd. Sinds het staakt-het-vuren worden de activiteiten geleidelijk aan hervat.

Militaire en civiele bijdrage

De Nederlandse bijdrage aan OSC bestaat doorgaans uit circa zeven personen: vier militairen, twee civiel experts en één politiefunctionaris, die verschillende strategische (advies)functies vervullen binnen de missie.

De diverse functies die Nederland vervult op hoofdthema's als *Rule of Law*, *Human Rights*, en *community policing* als onderdeel van *law enforcement*, bevinden zich voornamelijk binnen het *Law Enforcement Directorate* en *Human Rights Directorate*. Het Nederlandse contingent ontplooit verschillende trainingen en activiteiten in samenwerking met contingenten van andere deelnemende landen. Alle inzet heeft als einddoel het vertrouwen tussen de Palestijnse veiligheidssector en de Palestijnse bevolking te versterken. Deze activiteiten dragen bij aan de toenemend civiele koers van de missie en de samenwerking met de Europese politiemissie *EU Coordinating Office for Palestinian Police Support* (EUPOL COPPS). Desalniettemin blijkt de missie wegens haar sterk militaire karakter nog steeds beperkt ontvankelijk voor de input op meer civiel-gerichte thema's. Dit is zichtbaar door de beperkte aansluiting van het door Nederland geleide *Human Rights and Rule of Law Directorate* bij de rest van de missie; een voor Nederland doorlopend aandachtspunt. Door het uitvoeren van eigenstandige projecten, wel onder de vlag van OSC, tracht Nederland autonomer te opereren binnen de coalitie. Zo is in januari jl. gestart

met het ondersteunen van de implementatie van het *Pilot Project Community Emergency Preparedness*. Dit project, gefinancierd door het Stabiliteitsfonds, is gericht op het ondersteunen van Palestijnse gemeenschappen in Area C om de impact van kolonistengeweld te verkleinen en de rechtsgang te ondersteunen door het effectief bewaren van bewijsmateriaal. De Palestijnse politie speelt een centrale rol in dit project.

De veiligheidssituatie op de Westelijke Jordaanoever zelf, wisselende toegang tot locaties door Israëlische *checkpoints* en wegblokkades op de routes van en naar de Westelijke Jordaanoever, en dreiging van luchtaanvallen na de aanvallen van de VS en Israël op Iran beperkten op verschillende momenten de activiteiten van de missie.

OSC heeft geen mandaat in Gaza en is niet direct betrokken bij het staakt-het-vuren of het Trump Vredesplan. Desalniettemin blijft de missie betrokken bij de ontwikkelingen, met actieve Nederlandse inbreng. Zo heeft een van de Nederlandse civiele experts gedurende de laatste maanden van de rapportageperiode een dubbelrol vervuld, door ook als civiele liaison op te treden bij het Amerikaanse *Civil Military Coordination Center* (CMCC), dat zich vanuit Israël ten behoeve van Gaza richtte op planvorming en coördinatie van humanitaire hulp, wederopbouw en veiligheid.

2.3.4. NMI (Irak)

Over de missie

De NAVO-missie in Irak (NMI) is een *non-combat*-missie gericht op advisering op institutioneel niveau, opgericht in juli 2018. De missie adviseert de Iraakse veiligheidsinstellingen, waaronder het ministerie van Defensie en het ministerie van Binnenlandse Zaken met zowel militaire als civiele adviseurs. De doelstelling van NMI is tweeledig: (1) bevorderen dat Irak door versterking van de Iraakse veiligheidssector weerstand kan bieden aan (een terugkeer van) ISIS en andere (terroristische) bedreigingen van de stabiliteit en (2) Irak bijstaan in het succesvol aansturen van de veiligheidssector en deze toekomstbestendig inrichten met behulp van NAVO-criteria als uitgangspunt.

Voor de missie relevante ontwikkelingen

NMI heeft in de loop van de rapportageperiode de verzelfstandiging van de missie doorgezet en per 1 oktober 2025 de volledige verantwoordelijkheid voor het management van de locatie van de missie (UNION III) overgenomen van OIR. Dit was nodig met oog op het vertrek van de VS geleide missie OIR. Een aantal logistieke en beveiligingstaken die nu nog door de VS worden uitgevoerd moet nog overgenomen worden door andere NAVO-lidstaten of een gecontracteerde partij, omdat het Amerikaanse OIR-personeel is verplaatst van het federale gedeelte van Irak naar de Koerdistan Regio Irak (KRI).

De lange termijn doelstellingen van de NAVO-missie in Irak zijn in 2026 herijkt in het kader van een interne herstructurering van de missie. Doel hiervan is de adviserende inzet gericht, samenhangender en resultaatgerichter vorm te geven. In dat kader zijn 29 bestaande lange termijn doelstellingen, in afstemming met Iraakse partners, ondergebracht in vijf prioritaire clusters: capaciteitsgerichte defensieplanning, crisisbeheersing, beheersing van het luchtruim, digitalisering en opleiding en training. Daarnaast is een nieuwe coördinatiestructuur ingericht, die namens de commandant van de missie toeziet op de sturing, samenhang en voortgang binnen deze prioritaire gebieden. Deze aanpak moet bijdragen aan concretere en beter meetbare resultaten en aan een geleidelijke afbouw van de adviserende activiteiten van de missie.

Naar aanleiding van het conflict in het Midden-Oosten en de daarop volgende zorgelijke situatie in Irak, heeft NMI zich in maart 2026 teruggetrokken uit Irak. De missie wordt

met een beperkte omvang zoveel mogelijk voortgezet vanuit Napels. Op dit moment vinden in Brussel en Napels gesprekken plaats over de toekomst van NMI, waarbij het hervormen van de missie centraal staat. De Iraakse autoriteiten hebben de wens uitgesproken tot een strategisch partnerschap met de NAVO te komen. Het kabinet is van mening dat de NAVO daarnaar moet toewerken naar een strategisch partnerschap met Irak met oog voor het bestendigen van duurzame stabiliteit gezien de potentiële impact op extremisme, terrorisme en irreguliere migratie.

Militaire bijdrage

De Nederlandse bijdrage aan NMI bestond in de rapportageperiode uit maximaal circa tien militair adviseurs maximaal tien civiele experts. Daarnaast leverde Nederland tot en met mei 2025 het *Force Command* (FC) en tot en met juni 2025 de *Force Protection* (FP).

Force Command en Senior Civilian

Op 22 mei 2025 droeg Nederland het FC van NMI over aan Frankrijk. Nederland kijkt positief terug op de periode waarin het FC vervulde. De belangrijkste prioriteit was de missie voor te bereiden op het verzelfstandigen van de NMI ten opzichte van OIR in Irak; deze taak heeft de Commandant NMI grotendeels kunnen volbrengen. Deze belangrijke taak is voortgezet door de Franse opvolger van de Nederlandse commandant van NMI. Inhoudelijk heeft de Nederlandse generaal zich samen met de missieleden ingespannen om de eerder genoemde lange termijn doelstellingen opnieuw vorm te geven. Daarbij werden de doelstellingen meetbaarder gemaakt door deze *conditions based* in plaats van *time based* vorm te geven. Daarnaast was een belangrijke prioriteit het opstarten en verder ontwikkelen van een politiek partnerschap tussen de NAVO en Irak. Ook op dit terrein heeft de missie stappen gezet.

Na de overdracht van het FC heeft Nederland ervoor gekozen om de functie van *Senior Civilian* te blijven leveren. Hiermee blijft Nederland op hoog politiek-diplomatiek niveau betrokken bij de verdere uitvoering en strategische aansturing van de missie.

Adviseurs

Nederlandse adviseurs hebben bijgedragen aan de ontwikkeling van verschillende nationale strategieën op het gebied van veiligheid en aan de implementatie daarvan bij de verschillende stakeholders zoals de Ministeries van Defensie en Binnenlandse Zaken en de *Office of the National Security Advisor* (ONSA). Het advieswerk betreft voornamelijk de thema's hervorming van de veiligheidssector (SSR), *governance*, bescherming van burgers, civiel-militaire samenwerking, veiligheid en klimaat, en "*Building Integrity*". Voor laatstgenoemde strategie ondersteunen Nederlandse adviseurs het hoger comité verantwoordelijk voor de uitvoering. Daarnaast hebben adviseurs meerdere trainingen en workshops gehouden op deze thema's op strategisch niveau binnen de verschillende instituties, alsmede bijgedragen aan de ontwikkeling en implementatie van projecten in het kader van het *Defence Capacity Building* programma van de NAVO. Nederlandse adviseurs hebben in de rapportageperiode een bepalende rol gespeeld in het creëren van momentum voor SSR in Irak, in nauwe samenwerking met de andere internationale organisaties werkzaam op dit terrein. Daarmee heeft NMI, mede dankzij de Nederlandse bijdrage, een betekenisvolle en concrete bijdrage kunnen leveren aan de versterking van de Iraakse veiligheidssector. Tegelijkertijd betreft het werkzaamheden in een complexe en weerbarstige context, hetgeen realisme vergt ten aanzien van de tot op heden gerealiseerde stappen en de verdere voortgang.

Force Protection

Vanaf januari 2024 tot en met eind juni 2025 droeg Nederland met een *force protection* compagnie bij aan de veiligheid van de adviseurs van de NAVO-missie. De eenheid voerde de taken uit vanaf Camp UNION III in Bagdad door adviseurs van de missie met

gepantserde voertuigen te verplaatsen door het operatiegebied van NMI. De eenheid heeft de taak succesvol afgerond en overgedragen aan Roemenië.

IOB evaluatie

Met de beëindiging van de grootschalige Nederlandse militaire inzet in Irak in juni 2025 en aangezien er op korte termijn geen hernieuwde grootschalige Nederlandse militaire presentie in Irak voorzien is, heeft het kabinet, conform het Artikel 100 Toetsingskader, de Directie Internationaal Onderzoek en Beleidsevaluaties (IOB) de opdracht gegeven de Nederlandse bijdragen aan missies in Irak (2014-2025) te evalueren.

2.3.5. OIR

Over de missie

Operation Inherent Resolve (OIR) is een VS geleide operatie ge richt op het bestrijden en duurzaam verslaan van ISIS. Ondanks dat ISIS territoriaal verslagen is, vormt de groepering met name in Syrië nog een dreiging. OIR opereert onder de anti-ISIS coalitie, een coalitie die bestaat uit ruim tachtig landen. OIR levert advies, assisteert en ondersteunt partnerlanden, totdat deze zelfstandig in staat zijn ISIS te verslaan.

Voor de missie relevante ontwikkelingen

In de afgelopen rapportageperiode stond OIR in het teken van de een transitie (OIR 2.0) van de missie met het oog op de committering van de VS en Irak om deze te beëindigen (OIR stopte in Irak per oktober 2025) en de focus van de aanpak te verleggen naar Syrië.

De primaire reden hiervoor is het succes dat de anti-ISIS coalitie heeft behaald in en met Irak. De Iraakse strijdkrachten zijn inmiddels in staat zelfstandig operaties uit te voeren en de dreiging vanuit ISIS te beheersen. Tegelijkertijd is ISIS nog in grotere mate actief in Syrië (onder andere met een dodelijke aanslag op drie Amerikaanse soldaten eind 2025), terwijl de CT-capaciteit van de Syrische overgangsregering – die in november 2025 toetrad tot de anti-ISIS coalitie - nog beperkt is.

In de rapportageperiode was er impact op de operatie door verschillende ontwikkelingen in de regio. Na moeizame onderhandelingen tussen de Syrische overgangsregering en de (Koerdisch gedomineerde) *Syrian Democratic Forces* (SDF) over de integratie van Noordoost-Syrië en de SDF in de Syrische staatsstructuren, ontstonden in januari jl. gevechten. Sinds 30 januari jl. geldt een staakt-het-vuren en verloopt de integratie geleidelijk. De VS, die de SDF jarenlang politiek en militair steunde, heeft significante druk op de SDF uitgeoefend deze integratie te accepteren en heeft in dit proces diens primaire steun toegezegd aan de Syrische overgangsregering. Op het gebied van CT heeft de VS er voor gekozen niet langer met de SDF samen te werken, maar met de Syrische overgangsregering. Daarmee stopte de lange en sterke relatie tussen de VS en de SDF.

Tijdens de gevechten tussen het Syrische leger en de SDF is de bewaking van meerdere gevangenen met (voormalig) ISIS-strijders in Noordoost Syrië, die onder controle stonden van de SDF, onder druk komen te staan. De VS heeft om deze reden een grootschalige verplaatsingsoperatie opgezet waarin circa 5.700 ISIS-strijders zijn verplaatst naar gevangenen in Irak. Kort na deze ontwikkeling volgende de eerder genoemde aanval van de VS en Israël op Iran. De VS besloot daarop een operationele pauze in te lassen binnen OIR en heeft uit veiligheidsoverwegingen alle troepen vroegtijdig verplaatst zowel binnen als buiten de regio. Tot op heden liggen alle activiteiten van OIR in de regio stil.

Vanaf de zomer van 2026 zal OIR, conform de eerder genoemde overeenkomst tussen Irak en de VS, volledig stoppen met activiteiten in Irak. Wel blijft Irak mogelijk een militair partner op logistiek gebied om de operaties van OIR in Syrië te kunnen ondersteunen. Daarnaast blijft Irak een volwaardig partner binnen de anti-ISIS coalitie.

Militaire bijdrage

Nederland droeg in de afgelopen rapportage periode met verschillende adviseurs en stafofficieren bij aan de operatie. Nederland droeg opnieuw bij aan de advisering binnen het *Joint Command Advisory Team North* (JOCAT-N), een team dat zich richt op strategische advisering binnen het hervormingsprogramma van het *Ministry of Peshmerga* in het noorden van Irak. Daarnaast werkte er stafofficieren op het hoofdkwartier van OIR in Bagdad en later in Erbil, bij het *Combined Air Operations Centre* (CAOC) in Qatar en het *Central Command* in Tampa VS. Naar aanleiding van het conflict in het Midden-Oosten en de daarop volgende zorgelijke situatie in Irak, hebben de nog aanwezige functionarissen van OIR zich in maart teruggetrokken uit Irak.

2.3.6. *Midden-Oosten maritiem*

Rationale en samenhang Nederlandse bijdrage

De veiligheidssituatie rondom het Arabisch Schiereiland - de Rode Zee, Golf van Aden en de Perzische Golf - is zeer zorgelijk. In reactie op de Amerikaans-Israëliëse aanvallen tegen Iran vanaf 28 februari 2026, is een groot deel van de regio doelwit geworden van Iraanse tegenaanvallen. Na het begin van dit conflict heeft het kabinet de Tweede Kamer op 9 maart geïnformeerd over de inzet van half maart tot in beginsel begin mei van een Nederlands Luchtverdedigings- en Commandofregat (LCF) in het oosten van Middellandse Zee.³ Ook in de periode voor 28 februari jl. droeg Nederland reeds op bescheiden niveau bij aan de bevordering van de internationale rechtsorde in de regio, waaronder specifiek met betrekking tot het beginsel van vrije doorvaart. Met deze inzetten heeft het kabinet een bijdrage willen leveren aan samenwerkingsverbanden die belangrijk zijn voor de veiligheid en belangen van Nederland.

2.3.7. *Inzet LCF-fregat Middellandse Zee*

Over de missie

De situatie in het Midden-Oosten is onverminderd zorgelijk sinds de Amerikaanse en Israëliëse aanvallen op Iran en de daarop volgende Iraanse aanvallen op doelen in het Midden-Oosten (Kamerstuk 23432-631). Aanvallen van Iran en aan Iran gelieerde gewapende groeperingen op Israël hebben zich daarnaast op Golfstaten, Irak, Jordanië, Libanon, Azerbeidzjan, Turkije en Cyprus. Dit heeft grote implicaties voor regionale stabiliteit en grote impact op de veiligheid van burgers, waaronder Europeanen en Nederlanders in de regio.

Begin maart heeft Frankrijk, naar aanleiding van een verzoek van Cyprus, het vliegdekschip de *Charles de Gaulle* opdracht gegeven zich naar de Middellandse Zee te begeven om de situatie in de regio te monitoren en partners en bondgenoten bij te staan, waaronder Cyprus. De *Charles de Gaulle* maakt deel uit van een *Carrier Strike Group* (CSG) waar ook Nederland met een LCF deel van uitmaakt. Dit fregat en haar bemanning zijn tot begin mei ingezet voor deze strikt defensieve operatie in het oosten van de Middellandse Zee ter verdediging van de CSG, Cyprus en NAVO-verdragsgebied. Hiermee toonde Nederland onder meer bondgenootschappelijke solidariteit en droeg ons land bij aan Europese samenwerking in het kader van de bescherming van de internationale rechtsorde.

³ Brief regering aan Kamer van 9 maart 2026 (Kamerstuk 29521, nr. 510).

Voor de missie relevante ontwikkelingen

Omdat de inzet binnen de CSG een nationale bijdrage betrof op verzoek van Frankrijk, waren de betrokken landen individueel verantwoordelijk voor het bepalen van het politiek mandaat van hun militaire eenheden.

Militaire bijdrage

In de oostelijke Middellandse Zee heeft het Nederlandse fregat bijgedragen aan het effectief opereren van de CSG door te voorzien in een accuraat beeld ten aanzien van luchtdreigingen.

2.3.8. EUNAVFOR ASPIDES

Over de missie

De EU lanceerde op 19 februari 2024 de maritieme operatie *EU Naval Force* (EUNAVFOR) ASPIDES. De operatiedoelstelling van Aspides is het handhaven van de vrije doorvaart en bijdragen aan maritieme veiligheid. Aspides kan optreden in de gehele Rode Zee, de Golf van Aden en de Perzische Golf. Aspides heeft een defensief mandaat, dat in februari 2025 is uitgebreid met het vergaren van informatie over wapensmokkel.

Voor de missie relevante ontwikkelingen

Op 23 februari 2026 is het mandaat van Aspides met een jaar verlengd tot 28 februari 2027, en uitgebreid met het vergaren van informatie over de Russische schaduwvloot. Gedurende de rapportageperiode heeft Aspides honderden schepen begeleid door de Rode Zee. Daarmee levert de missie een betekenisvolle bijdrage aan het beginsel van de vrije doorvaart. Tegelijkertijd is realisme gepast dat het met de bescheiden omvang van de missie niet haalbaar is de vrije doorvaart in de Rode Zee te herstellen. Dit wordt mede ingegeven door het feit dat de onderliggende oorzaak van de onveiligheid niet is weggenomen, waaronder de militaire capaciteit en intenties van de Houthis. Om deze reden zet Nederland naast de militaire inspanningen ook in op een diplomatiek spoor. Voorgaande wordt nader toegelicht in een recente evaluatie van de Nederlandse inzet in de Rode Zee in de periode tussen november 2023 en augustus 2024, uitgevoerd door de directie Internationaal Onderzoek en Beleidsevaluatie, en in de kabinetsreactie daarop. Beide stukken zijn uw Kamer separaat toegekomen (Kamerstukken 29521-505 van 3 maart 2026 en 29521-512 van 27 maart 2026).

Verdere versterking van de samenwerking van Aspides met EUNAVFOR Atalanta had gedurende de rapportageperiode voor Nederland prioriteit, om daarmee de effectiviteit van de maritieme EU-inzet in het Rode Zeegebied te verhogen en de positie van de EU in de regio te versterken. Atalanta heeft al langlopende afspraken inzake logistieke steunpunten, waaronder met Djibouti. In februari 2026 sloot Aspides een zelfstandige MoU af met Djibouti. NL is voorstander van het centraal door de EU afsluiten van dergelijke overeenkomsten. Samenwerking vindt ook plaats in het *Maritime Security Center Indian Ocean* (MSCIO), voorheen *Maritime Security Center Horn of Africa* (MSCHOA). Dit betekent dat de koopvaardij zich online voor bescherming bij beide missies kan aanmelden. De EU bespreekt later dit jaar naar verwachting de mogelijkheden om synergie tussen beide missies te versterken.

Militaire en civiele bijdrage

Nederland droeg in de rapportageperiode bij aan Aspides in de vorm van circa twee stafofficieren en een POLAD op het *Operational Headquarters* (OHQ). Als logboekschrijver en als contactpunt richting de koopvaardij droegen de stafofficieren bij aan het operationeel functioneren van het OHQ. De POLAD droeg bij aan de integrale politiek-strategische advisering van de operationeel Commandant van Aspides, en deelde waardevolle inzichten inzake successen en uitdagingen binnen de operatie. Tijdens

doorvaart door het Rode Zeegebied op weg naar de Indo-Pacific heeft Zr.Ms. De Ruyter *associated support* geleverd aan Aspides. Dit betekent dat het schip waarnemingen heeft gedeeld met de operatie, maar niet onder de bevelsstructuur viel.

2.4. Afrika

2.4.1. Sahel en West-Afrikaanse kuststaten

Rationale en samenhang Nederlandse bijdrage

Het kabinet kiest voor een beperkte aanwezigheid in de Sahel en West-Afrika vanwege het Nederlandse belang in het tegengaan van irreguliere migratie, het versterken van grensbeheer, het bestrijden van grensoverschrijdende criminaliteit en terrorisme in deze regio en het beschermen van economie en handel. Met bescheiden bijdragen geeft het kabinet invulling aan kleinschalige samenwerking met een beperkt aantal landen, met name in de West-Afrikaanse kuststaten, om daarmee de Nederlandse belangen te behartigen. Ook draagt deze bijdrage bij aan de geoefendheid van de krijgsmacht.

2.4.2. GPOI

Over de missie

Het *Global Peace Operations Initiative* (GPOI) is een wereldwijd capaciteitsopbouwprogramma van de VS, dat door middel van trainingen de effectiviteit en militaire capaciteiten verbetert van Afrikaanse partnerlanden ter voorbereiding op inzet in VN-missies en AU-vredesmissies. Op deze manier vergroot het programma de operationele en trainingscapaciteiten van landen die bereid zijn bij te dragen aan vredesmissies. GPOI biedt vanwege de modulaire opzet de mogelijkheid om flexibel in te spelen op regionale ontwikkelingen en om te trainen in diverse landen. Daarnaast kan context specifiek gewerkt worden, bijvoorbeeld door in de trainingscurricula aandacht te hebben voor civiel-militaire interactie en internationaal humanitair oorlogsrecht

Voor de missie relevante ontwikkelingen

Het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken toetste alle programma's voor buitenlandse hulp aan de nieuwe politieke beleidslijnen. Als gevolg hiervan werden verschillende programma's, waaronder GPOI beëindigd en ondergebracht bij de *Office of Security Assistance* binnen het Bureau of Political-Military Affairs. Het programma zal onder het nieuwe kantoor in ieder geval de komende twee jaar blijven voortbestaan. Deze reorganisatie leidde tot uitdagingen waardoor de Nederlandse inzet in 2026 moeizaam op gang kwam. Gezien de huidige verschuivingen wat betreft de inzet van de VS, is de toekomst van dit programma in Afrika onzeker.

Militaire bijdrage

Nederland draagt sinds 2007 bij aan GPOI, en is vaste partner van de VS in dit programma. In 2025 hebben circa acht Nederlandse militairen door middel van trainingen een bijdrage geleverd aan GPOI in Tsjaad ten behoeve van capaciteitsopbouw van troepen uit Tsjaad voor vredesoperaties (VN/AU). In 2026 heeft eenzelfde soort inzet van acht Nederlandse militairen plaatsgevonden ten behoeve van een *pre-deployment* bataljonstraining van Tsjadische militairen t.b.v. hun inzet namens de VN in Haïti.

2.4.3. EU SDI GOG

Over de missie

Het EU veiligheids- en defensie-initiatief *EU Security and Defence Initiative in the Gulf of Guinea* (EU SDI GoG) is in december 2023 opgericht voor de ondersteuning van de veiligheids- en defensie-capaciteiten van Benin, Ghana, Ivoorkust en Togo om

terroristische dreigingen in hun noordelijke regio's tegen te gaan. Het initiatief bestaat uit een civiele en militaire pilaar die complementair aan elkaar werken om op basis van een geïntegreerde benadering zo goed mogelijk te voldoen aan de behoeften en noden van partnerlanden. De landen worden ondersteund met capaciteitsopbouw door middel van inzet van militaire en civiele adviseurs, en politiefunctionarissen in mobiele- en crisis responseteams. Een belangrijk element van het initiatief is dat het vraaggestuurd, modulair en kortstondig is.

Voor de missie relevante ontwikkelingen

EU SDI GoG is actief in Benin, Ivoorkust en Ghana. Vanwege de politieke situatie in Togo is het nog niet gelukt om gedurende de rapportageperiode trainingsactiviteiten in Togo te ontplooiën. In totaal hebben de EU-lidstaten in 2025 21 trainingen verzorgd. 15 in Benin, 4 in Ghana en 2 in Ivoorkust. Het aantal trainingsverzoeken van de landen GoG is afgelopen significant gegroeid. Het initiatief wordt binnen de EU als een succes gezien, al blijven de samenwerking tussen de militaire en civiele pijlers en de samenhang met andere EU-instrumenten (waaronder EPF) aandachtspunten. Het model wordt ook als voorbeeld gebruikt voor het nieuwe (nog op te richten) initiatief EU SDI Sahel. De civiele pilaar heeft tot heden meer dan tweeduizend politie en gendarmerie functionarissen in Benin, Ghana en Ivoorkust getraind op basis van de behoeften van deze landen. Het initiatief wordt met deze vraag-gestuurde kleinschalige bijdragen positief gewaardeerd door de lokale autoriteiten in deze landen en gezien als betrouwbare partner. Als gevolg hiervan hebben de EU-lidstaten het mandaat met twee jaar verlengd tot 31 december 2027.

Militaire en civiele bijdrage

In 2025 heeft Nederland drie trainingen gefaciliteerd, te weten een Strategische Communicatie (STRATCOM)-cursus in Ghana, een STRATCOM-masterclass in Ivoorkust, en een gender-cursus in Ghana. Daarnaast heeft Nederland van februari tot oktober 2025 een militair adviseur op de EU-vertegenwoordiging in Ivoorkust geplaatst ten behoeve van EU Security and Defense Initiative in Support of West African Countries of the Gulf of Guinea (EU SDI GoG). Deze functie zal per juni 2026 opnieuw door een Nederlandse militair worden vervuld. Gedurende de rapportageperiode droeg Nederland daarnaast een militaire stafofficier bij als hoofd van de Planning and Coordination Cell van de EUSDI GoG. Van medio september 2025 tot medio april 2026 heeft de politie met een adviseur/trainer op cyber security in Ghana bijgedragen aan EU-SDI GoG. De trainingen waren op verzoek van Ghana en werden positief ontvangen.

2.4.4. EUNAVFOR ATALANTA (Somalië)

Over de missie

De primaire taak van Atalanta betreft piraterijbestrijding en bescherming van kwetsbare scheepvaart, waaronder noodhulptransporten van het *World Food Programme* (WFP) en bevoorradingschepen voor de Afrikaanse Unie transitiemissie in Somalië (ATMIS). Daarnaast bevat het mandaat secundaire taken op het gebied van de bestrijding van drugs- en wapensmokkel en het monitoren van de schaduwvloot.

Voor de missie relevante ontwikkelingen

Na november 2023 is het aantal piraterij-incidenten in de wateren rond Somalië weer toegenomen. Positief is dat Atalanta kan varen in de territoriale wateren van Somalië. Het Militair Comité van de EU stimuleert Atalanta en Aspides nauw met elkaar samen te werken. Via een gezamenlijke website kan de koopvaardij zich via één portaal voor beide missies aanmelden ter ondersteuning. Ook coördineren de missies de activiteiten rond de Russische schaduwvloot en logistieke vraagstukken. Echter, de beperkte voortgang op

samenvoeging tussen Aspides en Atalanta, maakt het noodzakelijk om in te zetten op versterkte EU-coördinatie. Nederland heeft gepleit voor verdere verdieping van de synergiën tussen de maritieme EU-operaties Aspides en Atalanta, zoals toewerken naar eenduidige aansturing van de maritieme EU-missies vanuit de *Military Planning and Conduct Capability* (MPCC), teneinde de effectiviteit van de maritieme EU-inzet in het Rode Zeegebied te verhogen en de positie van de EU in de regio te versterken.

Militaire bijdrage

De Nederlandse bijdrage aan Atalanta bestond in de rapportageperiode uit circa twee stafofficieren op het *Operational Headquarters* (OHQ) in Rota, Spanje. Binnen het OHQ hielden de stafofficieren zich bezig met plannings- en uitvoeringsgerelateerde aspecten van de operatie.

2.5. Overige inzet

Naast langdurige bijdragen aan bestaande missies en operaties, werden Nederlandse militairen ook ingezet voor het verzorgen van kortdurende trainingen en bijdragen aan capaciteitsopbouw ter versterking van de internationale rechtsorde. Daarnaast vond tevens inzet binnen het Koninkrijk plaats. Het betreft de volgende inzetten:

- **OP SETWISE:** Nederlandse bijdrage aan Operation SETWISE van circa drie militairen ter capaciteitsopbouw van Keniaanse mariniers.
- **MPKI:** Nederlandse bijdrage van circa twee militairen aan het *International Peace Support Training Centre* (IPSTC) in Nairobi, Kenia, voor een United Nations Military Peacekeeping Intelligence (UN MPKI) course.
- **OPKI:** Nederland heeft met circa twee militairen bijdragen aan *Open Source Peacekeeping Intelligence* (OPKI) training van de VN in Oeganda die bijdraagt aan military peacekeeping intelligence capaciteiten van VN-vredesmissies.
- **ECID:** documenttrainingen van het Expertisecentrum Identiteitsfraude en Documenten van de Koninklijke Marechaussee, verzorgd aan de Libanese Strijdkrachten in oktober 2025, te Beiroet, op het gebied van *border management*. Doel van de trainingen was bijdragen aan de verdere professionalisering van de Libanese Strijdkrachten in de uitoefening van hun grenstoezichtactiviteiten.

2.6. Early Forward Presence Nederlandse SOF

Nederland zet, in het kader van het *Early Forward Presence* (eFP)-raamwerk van de Nederlandse *Special Operations Forces* (SOF), vroegtijdig en langdurig relatief kleinschalig *Special Operations Liaison Elements* (SOLE's) in. De EFP-inzet is onderdeel van de brede geïntegreerde Nederlandse inzet in voor Nederland prioritaire regio's met ontplooiingen in de Mashreq (standplaats Libanon), Baltische regio (standplaats Litouwen) en West-Afrika (standplaats Ivoorkust). Sinds 2025 is ook een SOLE ontplooid in de Cariben en Latijns-Amerika (standplaats Colombia/Curaçao).

Het eFP-raamwerk met inzet van de SOLE's biedt Nederland een capaciteit die bijdraagt aan het vermogen om vroegtijdig dreigingen te onderkennen en hier effectief op te anticiperen. Zo maken de SOLE's gebruik van het internationale en lokale SOF-netwerk om de Nederlandse informatiepositie te versterken vanaf de grond. Naast beeldopbouw richten de SOLE's zich ook op het verkennen van eventuele handelingsopties voor de versterking van lokale veiligheidsstructuren, bijvoorbeeld gericht op de bestrijding van terrorisme, maar ook tegen grensoverschrijdende criminaliteit. De SOLE's dragen zodoende bij aan het vermogen om te kunnen anticiperen. De inzet van het SOLE is

daarmee complementair aan bredere militaire en civiele inzet in het kader van het buitenlandbeleid.

Deze activiteiten zijn gebaseerd op de behoeften van lokale veiligheidsactoren en dragen op een bescheiden maar tastbare manier bij aan het versterken van lokale en regionale veiligheidsactoren. Zo zijn in Libanon trainingsactiviteiten ontplooid ten behoeve van de *Lebanese Armed Forces*.⁴ De werkzaamheden van het SOLE in West-Afrika hebben geleid tot een meerjarig partnerschap van Nederlandse SOF met de Ivoriaanse *special forces*. Ook zijn behoeftes van andere landen in kaart gebracht met als resultaat dat een SOF-partnerschap met Senegal wordt opgestart ter versterking van de maritieme interventie capaciteit van de *Forces Speciales Mer*. Ook is het geografisch werkgebied vergroot tot meerdere landen in West-Afrika en de Sahel waardoor effectiever kan worden ingespeeld op regionale en grensoverschrijdende dynamieken. Het SOLE in de Baltische regio heeft mogelijkheden voor samenwerking met de lokale strijdkrachten onderzocht, waaruit verschillende gezamenlijke trainingen zijn voortgekomen. Deze trainingen dragen onder andere bij aan de interoperabiliteit van Nederlandse SOF met SOF-partners in deze regio, bijvoorbeeld als het gaat om de Nederlandse NATO Force Model (NFM)-taakstelling. Tenslotte is een SOLE in Colombia ontplooid; dit heeft zich gepositioneerd in een relevant netwerk waar het aankomende jaar op kan worden voortgebouwd.

2.7. Vessel Protection Detachments (Oostkust Afrika)

Over de missie

Sinds maart 2011 worden *Vessel Protection Detachments* (VPD's) ingezet ter bescherming van Koninkrijk-gevlagde koopvaardischepen tegen (dreiging van) piraten. Deze schepen zijn belangrijk voor de Nederlandse economie en welvaart. Een VPD bestaat standaard uit elf militairen inclusief een Algemeen Militair Verpleegkundige. De inzet vindt voornamelijk plaats rond de Hoorn van Afrika.

Voor de missie relevante ontwikkelingen

Vanwege veiligheidsredenen kunnen er geen VPDs worden ingezet in het Rode Zeegebied. De infrastructuur rond de VPDs (onderhoud VPD-pakketten en dergelijke) in deze regio wordt wel in stand gehouden omdat de levering van de VPDs via de Wet ter Bescherming een wettelijke taak is.

Militaire bijdrage

In de rapportageperiode zijn geen VPD's ingezet. Dit hangt samen met de dreiging die sinds december 2023 van de Houthi's uitgaat. VPD's zijn niet in staat om bescherming te bieden tegen raketten of drones.

2.8. Internationale hoofdkwartieren

Internationale hoofdkwartieren waar Nederlandse militairen in de rapportageperiode geplaatst waren zijn: *United States Central Command* (USCENTCOM) in Tampa, *Combined Maritime Forces* (CMF) in Bahrein, *United Nations Command* (UNC) in Zuid-Korea en de *Enforcement Coordination Cell* (ECC) van *Pacific Security Maritime Exchange* (PSMX). Vanuit USCENTCOM wordt onder andere de anti-ISIS-coalitie en de brede veiligheidsinzet in Irak ondersteund. Vanuit CMF wordt onder meer ingezet op piraterijbestrijding.⁵ Door het veilig- en vrijhouden van de scheepvaartroutes in deze regio dient dit een economisch

⁴ Verslag van de Raad Buitenlandse Zaken van 24 april 2023 (Kamerstuk 21501-02, nr. 2648).

⁵ Het operatiegebied is de Perzische Golf, Straat van Hormuz, Arabische Zee, Golf van Aden, Rode Zee en een gedeelte van de Indische Oceaan.

belang. Het UNC ziet toe op de naleving en integriteit van de *Armistice Agreement*⁶, wat de vrede en veiligheid op het Koreaanse schiereiland bevordert. Eveneens is het UNC verantwoordelijk voor het faciliteren van diplomatie met Noord-Korea en het integreren van multinationale troepenmachten ten tijde van een crisis op het Koreaanse schiereiland. UNC draagt hiermee bij aan vrede en stabiliteit in de bredere Indo-Pacific regio. Het PSMX-ECC ziet toe op handhaving van de maritieme sancties tegen Noord-Korea zoals gedefinieerd in de resoluties van de VN-Veilighedsraad.

Militaire bijdrage

Nederland heeft permanent circa vier staffunctionarissen geplaatst bij USCENTCOM. Daarnaast levert Nederland per rotatie twee stafofficieren, waaronder de *Assistant Chief of Staff*, en twee stafonderofficieren aan CMF. Tot eind december 2026 levert Nederland drie staffunctionarissen aan HQ UNC. Op incidentele basis leverde Nederland ook ondersteuning aan oefeningen en (staf)trainingen op het HQ UNC wat bijdroeg aan een betere output. Sinds juli 2025 draagt Nederland met een stafofficier bij aan het ECC. Door het permanent plaatsen van staffunctionarissen op deze hoofdkwartieren heeft Nederland een goede informatiepositie verworven, ten aanzien van de veiligheidssituatie in deze regio's. Bovendien draagt de plaatsing van de liaison bij PSMX-ECC bij aan de aansluiting bij de missie, in aanloop naar de aanwezigheid van een fregat in de Indo-Pacific en de bijdrage die het fregat zal leveren aan het ECC middels *associated support*.

3. Slotbeschouwing

Met deze voortgangsrapportage informeert het kabinet uw Kamer over de Nederlandse inzet in overige missies en operaties van mei 2025 tot en met april 2026. Inzetmogelijkheden blijven schaars. Zo beschikt Nederland over een zogenaamd *single set of forces* die kan worden ingezet voor de drie hoofdtaken van de krijgsmacht. De huidige geopolitieke context zorgt ervoor dat de prioriteit wordt gelegd bij de bescherming van het eigen bondgenootschappelijke grondgebied in het kader van hoofdtak 1. De besluitvorming over verlenging van bestaande verplichtingen en eventuele nieuwe bijdragen in het kader van hoofdtak 2 vraagt derhalve telkens om een zorgvuldige afweging.

Deze rapportage laat zien hoe met een in omvang bescheiden personele inzet, in samenhang met overige buitenlandpolitieke instrumenten (o.a. ontwikkelingssamenwerking), Nederland een relevante en tastbare bijdrage kan leveren aan de bevordering van de internationale rechtsorde en stabiliteit in de regio's rond Europa en het beschermen van concrete Nederlandse belangen. De hoofdtaken van de krijgsmacht zijn immers nauw met elkaar verweven: een stabiele internationale omgeving draagt bij aan de veiligheid van het eigen en bondgenootschappelijk grondgebied. Ook is het zaak voortdurend oog te houden voor zowel het aanpakken van veiligheidsdreigingen op de korte termijn als het wegnemen van grondoorzaken van instabiliteit op de middellange termijn. Het kabinet is daarom voornemens om een waardevolle, gerichte en evenredige bijdrage te blijven leveren aan vredes- en stabiliteitsoperaties in EU-, NAVO, VN- en coalitieverband.

⁶ Militair staakt-het-vuren verdrag dat in augustus 1953 is overgenomen door de VN.

Monitoring, evaluatie en leren van de inzet blijft een belangrijk aandachtspunt bij lopende en nieuwe missies. Dit gebeurt doorlopend: gedurende en na afloop van missiebijdragen, op zowel operationeel-tactisch als politiek-strategisch niveau. Nederland doet dit met behulp van ervaringen van militairen, civiel experts en politiefunctionarissen, met informatie van bondgenoten en partners en via internationale verbanden waarbinnen Nederland bijdraagt. De kennis die uit deze processen voortvloeit wordt gebruikt om processen rondom uitzending te optimaliseren, de voorbereiding op lopende en toekomstige inzet aan te scherpen en om tijdig bij te kunnen sturen op aandachtspunten. Ook deze voortgangsrapportage draagt bij aan het lerend vermogen van onze organisaties dat cruciaal is om tot adequate veiligheidsinzet te kunnen blijven komen in een snel veranderende wereld.

Realistische verwachtingen en transparantie over dilemma's, risico's en voortgang zijn daarom van belang voor de effectieve inzet van Nederlandse militairen, politiefunctionarissen en civiele experts. Uit eerdere inzet en verschillende onafhankelijke evaluaties zijn diverse lessen voortgekomen.⁷ Het kabinet is voornemens de implementatie daarvan voort te zetten. De kern van die lessen: i) doelstellingen voor missiebijdragen realistisch houden en ii) kritisch kijken naar het gesorteerde effect van bijdragen. Hierbij houdt het kabinet realisme en effectiviteit voor ogen en spant het zich, waar mogelijk, in NAVO, EU en VN verband en met gelijkgezinde landen in om de effectiviteit van missies te monitoren, tussentijds te beoordelen en waar nodig tijdig kan worden bijgestuurd op mandaat, inzet of middelen, en zo de impact van missies te vergroten.

Financiën

De totale uitgaven van de verschillende in deze brief beschreven missies in 2025 bedroegen circa € 42,2 miljoen. Dit betreft de additionele uitgaven voor de totale militaire bijdrage die worden gefinancierd vanuit artikel 1 – Inzet, specifiek vanuit het Budget Internationale Veiligheid (BIV). Additionele kosten voor de Nederlandse bijdrage aan de verschillende missies, in de vorm van civiele experts, werden tevens gefinancierd vanuit het BIV. Militaire activiteiten die niet in aanmerking kwamen voor financiering vanuit het BIV werden vanuit andere begrotingsartikelen op de Defensiebegroting gefinancierd. Het ministerie van Justitie en Veiligheid ontvangt jaarlijks van het ministerie van Buitenlandse Zaken een bijdrage ten behoeve van de uitzending van politiepersoneel in missies. Dit budget is afkomstig uit de gelden van de Homogene Groep Internationale Samenwerking (HGIS).

⁷ Onder andere: "Een missie in een missie: De Nederlandse bijdrage aan MINUSMA 2014-2019", d.d. augustus 2022; "Eindevaluatie Nederlandse bijdrage RSM Afghanistan", d.d. 19 mei 2023; "Nederlandse bijdrage aan stabiliteit, veiligheid en rechtsorde in fragiele contexten", d.d. augustus 2023; "Rapport: Commissie van onderzoek wapeninzet Hawija", d.d. 26 januari 2025.

Bijlage 1 Rechtsbasis, mandaten en nationale kaders

Locatie	Inzet	Rechtsbasis	Duur internationaal mandaat ⁸	Duur nationaal kader ⁹
Midden-Oosten	UNTSO (Libanon en Golan)	VNVR-resolutie 50	Onbepaald	30 juni 2028
	UNIFIL	VNVR-resolutie 2695	31 augustus 2024	30 juni 2028
	OCS (Jeruzalem en Ramallah)	Overeenkomst tussen VS, Israël, de Palestijnse Autoriteit	Onbepaald	30 juni 2028
	EMASoH-AGENOR	Overeenkomst met Verenigde Arabische Emiraten	31 december 2024	31 december 2024
	Operatie Prosperity Guardian	UNCLOS	Onbepaald	-
	Operatie Poseidon Archer	VN Handvest art. 51	Onbepaald	9 juli 2025
	EUNAVFOR ASPIDES	UNCLOS	28 februari 2026	30 juni 2028
	CMF	UNCLOS	Onbepaald	Onbepaald
Afrika	EUNAVFOR ATALANTA (oostkust Afrika)	VNVR-resolutie 2383	31 december 2024	30 juni 2028
	GPOI	Overeenkomst USA - Afrikaanse landen	Onbepaald	30 juni 2028
	EU SDI GOG	Besluit van de Europese Raad	Onbepaald	30 juni 2028
Diversen	KFOR	VNVR-resolutie 1244	Onbepaald	30 april 2026
	<i>Early Forward Presence/SOLE</i>	o.b.v. Note Verbale	Onbepaald	Doorlopend
	<i>UNC</i>	VNVR-resolutie 82 en 83	Onbepaald	31 dec 2026
	VPD	Art. 97 Grondwet	Onbepaald	Onbepaald

⁸ Het mandaat dat de internationale gemeenschap of een andere internationale organisatie geeft aan de organisatie die de missie of operatie gaat uitvoeren. Het mandaat ziet op wat de taak is van de missie of operatie op vreemde bodem (wat mag je doen, hoe mag je het doen). Dit mandaat kan afkomstig zijn van de VN, met een resolutie van de Veiligheidsraad, maar ook worden gegeven door een regionale veiligheidsorganisatie, zoals bijvoorbeeld de OVSE of EU. De inhoud van het mandaat beschrijft de opdracht, aard en duur van de internationale missie of operatie.

⁹ De door het kabinet gestelde kaders voor de bijdrage: aard, omvang en duur van de deelname aan de missie of operatie.

